

20.32x16.77	3	30	עמוד	ישראל היום - כותרת	29/09/2009	19659986-3
הצגה אלמה מאת יהושע סובול - 16710						

האישה הגדולה מהחלומות

למרות הצנזורה שנכפתה על המחזה "אלמה" של יהושע סובול, הוא יעלה במוצ"ש כמתוכנן במוזיאון המחתרות בירושלים ● הבמאי האוסטרי והשחקנית עדי גילת עושים חשבון נפש

מאיה כהן

עוד הרבה לפני מרוגה וריטה היו בעולמנו דיוות אמיתיות, כאלה שמסלול חייהן יכול היה לפרנס טלנר בלה שלמה. אחת כזאת היא אשת החברה הווינאית אלמה מאהלר, שחיה בסוף המאה ה-19 ובתחילת המאה ה-20 והתירועה עם אצולת אירופה. מאהלר היתה נשואה למלחין גוסטב מאהלר, ולאחר מכן לארכיטקט אבי הבאהאוס, ואלטר גרופיוס, ולסופר פרנץ וורפל. בנוסף היא ניהלה קשרי אהבה עם הציירים גר טב קלימט ואוסקר קוקושקה. סיפור חייה המרתק קיבל פרשנות בימתית על ידי המחזאי יהושע סובול כבר ב-1996 שככתב את המחזה "אלמה". המחזה הוצג בארה"ב ובאירופה בכימויו של הבמאי האוסטרי פאולוס מאנקר.

עכשיו מגיעה ההפקה הזו לישראל, לתיאטרון הקאמרי, ובמוצ"ש הקרוב היא תעלה בבכורה במוזיאון המחתרות בירושלים. בהפקה הישראלית משתתפים לצד שחקנים אוסטרים גם דורון תבורי, גולן אוזלאי ועדי גילת, ומביים אותה מאנקר. ההצגה משלבת אנגלית ועברית.

בינתיים כבר פרצה מיני שערורייה בנוגע למחזה, כאשר התברר שההפקה התבקשה לצנזר סצנות עירום ואמירות בוטות במחזה מפאת "קדושת המקום"

של מוזיאון אסירי המחתרות. "זה לא בסדר שכפו עלינו את זה", אומר הבמאי מאנקר, "לא רק שסובול נאלץ לשנות את הטקסט כי טענו שזה היה יותר מדי בוטה, לא יכולנו להראות אפילו לא חצי עירום, למרות שהעירום במחזה היה תמים מאוד, טהור. זה מאוד ילדותי בעיניי שבמדינה דמוקרטית ב-2009 מתנהגים כמו הטלית' כאן. יש גם ציורים של אלמה ערומה שצייר קוקושקה - ואנחנו לא יכולים להראות אותם".

לעומתו, השחקנית עדי גילת, שמיגלמת את אלמה בשלב מסוים בחייה, מוטרדת פחות מהצנזורה שנכפתה על המחזה. "זה לא משמעותי בעיניי", היא אומרת, "אלה שינויים קלים שלא מפריעים לי כשחקנית".

אתם הישבים שהקהל הישראלי יתייחס להצגה כמו אלמה מאהלר? מאנקר: "אני מאוד סקן לראות איך יגיב הקהל הישראלי. אלמה עצמה, אגב, היתה בישראל כמה פעמים". גילת: "אני מאמינה שהקהל שייגיב הוא קהל שאוהב תיאטרון ופתוח לתיאטרון אלטרנטיבי, ואני חושבת שהוא יאהב את ההצגה". כשגילת אומרת "תיאטרון אלטרנטיבי" היא מתכוונת לכך שלא מדובר בהצגה רגילה, אלא במעין "מסע תיאטרוני". הסצנות מועלות במקביל בחררים שונים, והקהל בוחר את מסלול

מדהים שבמאי לא דובר עברית מבין בדיוק למה אני מתכוונת. גילת ציטט: ניל יוחנן

גילת: "זו חוויה. זה מדהים שבמאי לא דובר עברית מבין בדיוק למה אני מתכוונת כשאני מדברת בעברית. שיטת העבודה שלהם אחרת, הרבה יותר נוקשה, והיה לנו קשה להסתגל להתחלה".

הצפייה בעצמו. "אין משמעות לסדר הכרונולוגי של האירועים, הקהל עובר מסצנה רגשית אחת לאחרת, כשכל סצנה היא מעין הצגה קטנה", אומרת גילת. איך היתה העבודה עם במאי זר ושחקנים זרים?